

LIETUVA LAUKIA BALTARUSIJOS EUROPOS SAJUNGOJE

Seimo Pirmininko pavaduotojo ir Europos reikalų komiteto pirmininko Gedimino Kirkilo sveikinimo kalba susitikimui su Baltarusijos demokratinių politinių partijų atstovais, 2013 m. birželio 26 d., trečiadienį, A. M. Brazausko salėje Seime

2013-06-26

Gerbiami Baltarusijos demokratinės opozicijos atstovai,

Gerbiamas p. Aleksandr Milinkevich, p. Anatoly Lebedko, p. Ryhor Kostusyov, p. Vitaly Rymashevsky,

Gerbiami Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir politinių partijų atstovai,

Simboliškai susitinkame Vilniuje Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos (ES) Tarybai išvakarėse. Šiandien – birželio 26-oji, o liepos 1-ąją, pačią pirmąją Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai dieną, Kroatija, taip pat, kaip ir Lietuva su Baltarusija, išgyvenusi komunistinio režimo priespaudą, tik tuometinėje Jugoslavijoje, taps ES nare. **Nuoširdžiai tikiuosi ir tvirtai tikiu, kad ateis laikas, kai ir Baltarusija taps demokratinės Europos ir ES dalimi.**

Lietuvai Baltarusija yra ypatingai svarbi partnerė. Neatsitiktinai praktiškai visi keturi pagrindiniai Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai yra susiję su Baltarusija.

Pirmasis prioritetas - tai energetinio saugumo didinimas, kad iki 2014 m. būtų sukurta ES bendroji energetikos rinka, o jau iki 2015 m. Europoje nebeliktų izoliuotų energetinių salų. Tuo pačiu Lietuva siekia, kad Baltarusija, Lietuva ir ES bendradarbiautų įvairiose energetikos srityse, kad tiek Baltarusijos, tiek ES piliečiai jaustųsi ir būtų energetiškai saugūs, ir nė viena pusė nejaustų ir nematytų jokių energetinių grėsmių kitos atžvilgiu, kad tam paprasčiausiai nebūtų pagrindo.

Antrasis prioritetas - tai ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimas, siekiant glaudesnio aštuonių – Danijos, Suomijos, Švedijos, Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Estijos ir Vokietijos - ES valstybių narių, priklausančių šiam regionui, bendradarbiavimo. ES ir Lietuvai labai svarbu, kad Baltarusija būtų įtraukta į kuo daugiau demokratinių valstybių bendradarbiavimo schemų, taip pat ir Baltijos jūros regiono.

Trečiasis prioritetas – tai ES išorinių sienų apsauga, siekiant saugesnių sienų, veiksmingesnės kovos su organizuotu nusikalstamumu, kontrabanda ir prekyba žmonėmis. Saugesnių sienų nori ir Lietuva, ir Baltarusija, ir ES, o taip jau yra, kad viena iš Lietuvos išorinių sienų yra ES išorinė siena, ir toji siena yra su Baltarusija.

Galiausiai, *ketvirtasis prioritetas* - tai Rytų Partnerystės politikos prioritetas, kuris natūraliai tapo svarbiausiu Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetu. Lietuva labai serga už visas šešias Rytų Partnerystės valstybes – už Ukrainą, su kuria tikimės pasirašyti ES Asociacijos sutartį lapkritį Vilniuje per ES Rytų Partnerystės viršūnių susitikimą. Sergame už Gruziją, Moldovą, Armėniją, Azerbaidžaną. Ir, žinoma, segame už Baltarusiją. Lietuva labai tikisi, kad visos šios valstybės integruosis į demokratinę Europą, ir tam neprireiks dešimtmečių.

Todėl norėčiau pabrėžti – Lietuva labai laukia Baltarusijos Europos Sąjungoje.

Baltarusijos vidinė politinė situacija, žvelgiant iš šalies, atrodo keblė. Europa jau seniai laukia iš Baltarusijos demokratinų pokyčių, tačiau jų vis dar nėra, ir labai sunku prognozuoti, kada būtų galima jų tikėtis.

2008-2009 m. ES pradėjo vykdyti laipsnišką įsitraukimą su Baltarusija – šalis dalyvauja Rytų Partnerystės daugiašaliame takelyje, jai skirta ES finansinė parama.

Lietuva laikosi pozicijos, kad Baltarusijos valdžios santykiuose su ES nenukentėtų Baltarusijos žmonės. Lietuva kartu su ES remia Baltarusijos pilietinę visuomenę. Mums ypač svarbu palaikyti Baltarusijos demokratinę opoziciją ir jos demokratinius intelektualus. Lietuva didžiuojasi, kad būtent Vilnius priglaudė Europos humanitarinį universitetą, kuriame mokosi jauni baltarusiai, kurie, grįžę į savo šalį, gali pakeisti dalykus į gerą.

Lietuva taip pat labai sveikina Europos modernizacijos dialogą su Baltarusijos visuomene, kurį ES pradėjo 2012 m. kovo pabaigoje ir kuriuo siekiama, kad apčiuopiami demokratiniai pokyčiai į Baltarusiją ateitų iš pačių Baltarusijos žmonių.

Panašu, kad mūsų bendros pastangos duoda tam tikrų gerų vaisių.

Labiausiai džiugina tai, kad baltarusiai nori daugiau Europos Baltarusijoje. Remiantis naujausio ES Rytų Partnerystės barometro duomenimis (apklausos atliktos 2012 m. lapkritį-gruodį), 65 proc. baltarusių nori, kad ES vaidintų didesnę vaidmenį Baltarusijos ekonominiame vystymesi. Net 71 proc. baltarusių norėtų, kad Baltarusija daugiau prekiautų su ES, o 53 proc. nori, kad ES daugiau kartu su Baltarusija dalyvautų regioniniame bendradarbiavime.

Deja, apmaudu, kad vos 42 proc. baltarusių nori, kad ES labiau remtų žmogaus teises Baltarusijoje, o 34 proc. to nenori. Taip pat tik 45 proc. baltarusių norėtų, kad ES remtų demokratiją Baltarusijoje, o 35 proc. nenori.

Vis dėlto, gera žinia yra ta, kad daugiau yra tų baltarusių, kurie nori daugiau demokratijos, žmogaus teisių ir Europos Baltarusijoje, nei tų, kurie to nenori.

Todėl dar kartą noriu pabrėžti – tikiu, kad apčiuopiami demokratiniai pokyčiai į Baltarusiją ateis iš pačių Baltarusijos žmonių.

Šiandien mes esame čia, realiai kurdami tuos demokratinius pokyčius. Tokiais susitikimais ir konsultacijomis mes kuriame liberalizacijos procesą Baltarusijoje, stipriname jos demokratinę opoziciją, ruošiamės reikšmingiems pokyčiams ateityje. Svarbiausia, kad prisidedame, kad nenuleidžiame rankų.

Todėl dar kartą nuoširdžiai sveikinu visus garbingus svečius iš Baltarusijos. Jūs visada čia esate labai laukiami, ir mums garbė dirbti ir kurti demokratiją ir Europą Baltarusijoje kartu.